

PARSEBERJOCHT

23 febrewaris 2021

Fryslân DOK: ‘De wite wale’, oer molke

Joris Driepinter. Melk is goed voor elk. Melk, de witte motor. Generaasjes binne opgroeid mei de reklameslogans fan de suvelyndustry. De wite motor wurdt ek eksportearre nei Afrika en Azië. Mar hoe sûn binne dy molkeprodukten eins? Dêroer giet de [Fryslân DOK ‘De wite wale’](#), op 27 febrewaris te sjen by NPO2 en op 28 febrewaris by Omrop Fryslân.

Nederlanners binne grut wurden mei it idee dat de suvel fan ús lân miskien wol de bêste fan de wrâld is. Dêrom produsearje wy folle mear as dat wy sels nedich hawwe. Programmamakker Bart Kingma: “Melkfeehâlderijen hawwe groei as belangrykste doel. Op krytyk as miljeufersmoarging, of skea oan de biodiversiteit, is it antwurd dat se meitinke oer duorsumer wurkje, en dat se de wrâld fiede mei sûne molkeprodukten. Ik ûndersykje oft dy sûnensclaim wol kloppet.”

De gearstalling fan molke

De gearstalling fan molke is feroare yn de ôfrûne fjirtich jier. Kingma: “Eartiids iet in ko gers, no wurdt er byfuorre mei soaja en mais om mear molke te jaan. Dat byfuorjen soarget derfoar dat der oare en mindere fetsoeren yn sitte.”

De Europeeske suvelmerk is fersêde, it grutste sûnensprobleem spilet him ôf yn Afrika en Azië, dêr’t de suvelyndustry in soad omset helle. Omdat in grut part fan de wrâldbefolking lactose-yntolerant is, wurde de molkeprodukten mei sûker bewurke. Kondinsearre molke bestiet bygelyks foar 45 persint út sûker.

En it wurdt noch minder sûn. Molke bestiet út molkpoeier, molkefet en wetter. Om de molke makliker oer de wrâld te ferfieren wurdt it wetter derút helle. Mar ek wurde de sûne molkefetten út de molke helle en ferfongen troch goedkeapere fetten, bygelyks palmoalje. Mei it weardefolle molkefet wurdt op in oare wize jild fertsjinne.

Suvel en sûnens

Yn de Fryslân DOK ‘De wite wale’ in ynterview mei Remko Kuipers, promovearre yn de evolúsjonêre genêskunde. It minsklik lichem is net geskikt foar molkekonsumpsje, stelt Kuipers. Ton Baars, ûndersiker feehâlderij en molkekwality yn de biologyske lânbou, fynt dat de suvelyndustry stjoere moatte soe op molke mei sûnere fetsoeren. Ek twa Fryske ûndernimmers komme oan it wurd, Catharinus Wierda en Jan Bles. Elk op harren eigen wize wolle se de suvel in nije en sûnere takomst jaan.

Fryslân DOK: ‘De wite wale’

Sneon 27 febrewaris, 15.30 oere, NPO2 (Nederlânsk ûndertitele, werhelling snein 28 febrewaris 13.10)
Snein 28 febrewaris, 17.00 oere, Omrop Fryslân (werhelling alle oeren)

Noat foar de redaksje

Boarnefermelding ôfbyldingen: Omrop Fryslân

Foar mear ynformaasje kinne jo kontakt opnimme mei de ôfdieling Publyk fan Omrop Fryslân:
058 299 7876

PERSBERICHT

23 februari 2021

Fryslân DOK: ‘De witte sluier’, over melk

Joris Driepinter. Melk is goed voor elk. Melk, de witte motor. Generaties zijn opgegroeid met de reclameslogans van de zuivelindustrie. De witte motor wordt ook geëxporteerd naar Afrika en Azië. Maar hoe gezond zijn die producten eigenlijk? Daarover gaat de [Fryslân DOK ‘De witte sluier’](#), op 27 februari te zien bij NPO2 en op 28 februari bij Omrop Fryslân.

Nederlanders zijn opgegroeid met het idee dat de zuivel van ons land misschien wel de beste van de wereld is. Daarom produceren we veel meer dan we zelf nodig hebben. Programmamaker Bart Kingma: “Melkveehouderijen hebben groei als belangrijkste doel. Op kritiek als milieuvervuiling, of schade aan de biodiversiteit, is het antwoord dat ze meedenken over verduurzaming, en dat ze de wereld voeden met gezonde melkproducten. Ik onderzoek of die gezondheidsclaim wel klopt.”

De samenstelling van melk

De samenstelling van melk is veranderd in de afgelopen veertig jaar. Kingma: “Vroeger at een koe gras, nu wordt ze bijgevoerd met soja en mais om meer melk te geven. Dat bijvoeren zorgt ervoor dat er meer slechte en minder goede vetzuren in zitten.”

De Europese zuivelmarkt is verzadigd, het grootste gezondheidsprobleem speelt zich af in Afrika en Azië, waar de zuivelindustrie veel omzet haalt. Omdat een groot deel van de wereldbevolking lactose-intolerant is, worden de melkproducten met suiker bewerkt. Gecondenseerde melk bestaat bijvoorbeeld voor 45 procent uit suiker.

En het wordt nog ongezonder. Melk bestaat uit melkpoeder, melkvet en water. Om de melk gemakkelijker over de wereld te vervoeren wordt het water eruit gehaald. Maar ook worden de gezonde melkvetten uit de melk gehaald en vervangen door goedkopere vetten, bijvoorbeeld palmolie. Met het waardevolle melkvet wordt op een andere manier geld verdiend.

Zuivel en gezondheid

In de Fryslân DOK ‘De witte sluier’ een interview met Remko Kuipers, gepromoveerd in de evolutionaire geneeskunde. Het menselijk lichaam is niet geschikt voor melkconsumptie, stelt Kuipers. Ton Baars, onderzoeker veehouderij en melkkwaliteit in de biologische landbouw, vindt dat de zuivelindustrie zou moeten sturen op melk met gezondere vetzuren. Ook twee Friese ondernemers komen aan het woord, Catharinus Wierda en Jan Bles. Elk op hun eigen manier willen ze de zuivel een nieuwe en gezondere toekomst geven.

Fryslân DOK: ‘De witte sluier’

Zaterdag 27 februari, 15.30 uur, NPO2 (Nederlands ondertiteld, herhaling zondag 28 februari 13.10)

Zondag 28 februari, 17.00 uur, Omrop Fryslân (herhaling ieder uur)

Noot voor de redactie

Bronvermelding afbeeldingen: Omrop Fryslân

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met de afdeling Publiek van Omrop Fryslân:
058 299 7876